

מידעון קורס: הכשרת פיזיותרפיסטים לטיפול בלימפאדמה

תאריכים: נובמבר + דצמבר - 2026

תיאור הקורס:

קורס לטיפול בלימפאדמה, לימפאדמה ונפיחות עוסק באנטומיה, פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של המערכת הלימפטית וכן בהערכה, מדידה וטיפול בבעיות לימפטיות. קורס זה נבנה על בסיס מאגרי ידע עדכניים ואינו מחויב לתפיסות כאלה ואחרות של בתי ספר בינלאומיים.

מטרות:

- המשתתפים יטפלו בלימפאדמה ובנפיחות, בפגיעות אורתופדיות ובתר ניתוחיות, בשיטת הניקוז הלימפאטי הידני (Manual Lymphatic Drainage- MLD) ובשיטת הטיפול בלחץ משולב (Combined Decongestive Therapy), תוך שהוא מכיר את האפקטים של השיטה, את האנטומיה, הפיזיולוגיה והפתולוגיה של מערכת הלימפה, וידע לבצע את הטכניקה הידנית, לחבוש, להדריך מטופל בבניית תרגול אקטיבית ולבנות תכנית טיפול.
- המשתתפים ילמדו לזהות לימפאדמה מכאנית (פתולוגיה כתוצאה מנזק מכאני לכלי הלימפה של העור, דלקת תת עורית כרונית והשמנת יתר), לימפאדמה פונקציונאלית (לימפאנגיוספאזם כתוצאה מכאב, בעיות נירולוגיות, חוסר תנועה), לימפאדמה, מצבי נפיחות פוסט אופרטיבים (קוסמטים, שאיבות שומן ללימפאדמה, ניתוחים לימפאטים, אורטופדים, אונקולוגים) ומצבי נפיחות פוסט טראומטים
- המשתתפים ילמדו את שיטת הטיפול בלחץ משולב (Combined Decongestive Therapy: CDT) וטכניקות אחרות, תוך ביצוע הערכת מטופל, והכרת האנטומיה, הפיזיולוגיה והפתולוגיה של מערכת הלימפה.
- המשתתפים ילמדו לבנות תכנית טיפול מותאמת למטופל; כיצד להדריך מטופל, לחבוש, להתאים חליפת לחץ, לבנות עבור המטופל תכנית תרגול אקטיבית, לבחור ולבצע טכניקה ידנית.

קהל יעד:

הקורס מיועד לפיזיותרפיסטים מוסמכים בעלי רישיון של משרד הבריאות.

היקף הקורס:

110 שעות לימוד לפי החלוקה הבאה:
104 שעות הדרכה פרונטאליות
6 שעות הדרכה במפגשי זום בשעות אחר הצהריים.

מספר משתתפים:

פתיחת הקורס מותנת במספר של 16 משתתפים.

מיקום:

בית הספר לפיזיותרפיה, מכללת צפת.

תאריכים:

נובמבר – 5, 8, 11, 12, 15, 18, 19, 25, 26

דצמבר – 2, 3, 16, 17, 23, 24

שעות:

מפגשים פרונטליים 08:30 – 16:30

מפגשי זום 17:00 – 20:00

עלות למשתתף:

עלות לחבר 8,200 ₪ / עלות ללא חבר 11,700 ₪

תאריך אחרון לרישום: 5.10.2026

* במהלך הקורס המעשי תוצב עמדת שתיה חמה (מזון באחריות המשתתפים).

* לזכאים תישלח תעודה באימייל בפורמט PDF

המטלות הנדרשות מן הלומדים:

- נוכחות : 80% מכלל שעות ההדרכה.
- קריאת חומר רקע לפני הרצאות.
- תרגול מעשי וניתוח מקרים בכיתת הלימוד.
- מבחן תיאורטי במהלך הקורס: בציון של לפחות 70%.
- מבחן מעשי במהלך הקורס: בציון של לפחות 70%.

תנאים לקבלת תעודה:

חובת נוכחות ב 100% מהמפגשים.
עמידה במטלות הנדרשות.

מרצה ומרכז הקורס:

יחזקאל לניאדו ארנון - Bpt, פיזיותרפיסט, מדריך לטיפול פיזיותרפיה בלימפאדמה.
מוסמך להדרכת טיפולים למפאטים מטעם בית הספר Dr. Vodder, Austria משנת 1996.
הדריך מאז קורסים בארץ ובאירופה. פיזיותרפיסט מטפל במסגרת 'כללית' בתל אביב ובקליניקה פרטית.

מדריכות נוספות: דר' דורית תדהר, אילנה יושע, שרון נמרי

פירוט תכני הקורס: לצפייה בסילבוס לחצו כאן

דרכי ההוראה בקורס:

קורס היברידי - מעשי, אינטרנטי וזום.
תיאוריה בשיטה פרונטאלית
מעשי, תרגול בזוגות, 'מטפל' ו'מטופל'.

חשוב לשים לב:

במהלך הקורס נדרשים התלמידים לתרגול מעשי וחשיפה של חלקי גוף.
ייעשה כל מאמץ לשמור על פרטיות וצניעות המשתתפים (ניתן יהיה לתרגל בזוגות בחלל תחום על ידי וילונות).
על המשתתפים לחוש את לחץ הטכניקות הטיפוליות על ידי המדריך ועליהם להיות מוכנים לכך.
מדריך הקורס הוא גבר, תלמידים/ות החווים/ות קושי ללמוד עם מדריך גבר, מוזמנים/ות להירשם לקורס ההסמכה הבא אשר יועבר על ידי מדריכות נשים.

ביבליוגרפיה:

בהיותו קורס לימפולוגיה בסיסי, יילמדו יסודות התחום (אנטומיה, פיזיולוגיה, פתופיזיולוגיה ופתולוגיה, הערכה וטיפול) בהסתמך על ספרי הלימוד המוכרים בתחום (ספרים 1-2).
את המחקר, ההתפתחויות והדעות מאז כתיבת הספרים ועד היום מביא הקורס במאמרים המפורטים למטה.
Consensus Document of the International Society of Lymphology (1) מסמך המתפרסם אחת לכמה שנים ומגדיר עדכנית את הפתולוגיות, GRADING, טכניקות הערכה וטיפול.
מובאים מאמרים (2-6) המתארים מחקרים עדכניים באנטומיה ופיזיולוגיה, המשנים את הבנתנו ביחס למתואר בספרים.

בשנים האחרונות מתקיים מחקר מעמיק בנושא הליפאדמה (7-12) וקיים תיאור של לימפאדמה על רקע השמנת יתר כפתולוגיה (13). הערכה ומדידה של נפח למפאדמה (14-16) ומאמרים העוסקים בטיפול בלימפאדמה, טיפול אקטיבי (17-21), לחץ תוך גולגלתי (22), טיפול בלימפאדמה: חבישות וקומפרסיה ושאלת יעילות הטיפול הידני (23-26).

ספרים:

1. Foeldi M, Foeldi E, Kubik S. (EDS.) Textbook of Lymphology. Elsevier, Muenchen, Urban&Fischer, 2003
2. Weissleder H. Schuchhardt C. (EDS.) Lymphedema Diagnosis and Therapy, 4th Edition, Viavital, 2008.

מאמרים:

1. 2023 Consensus Document of the International Society of Lymphology, Diagnosis and Treatment of Peripheral Lymphedema. Lymphology. (56): 133-151. 2023
2. The Development and Treatment of Lymphatic Dysfunction in Cancer Patients and Survivors. Aldrich M, Rasmussen C, Fife C, Shaitelman S, Sevic-Muarca E. Cancers, (8)12, 2020
3. Bowman C, Rockson S. The Role of Inflammation in Lymphedema: A Narrative Review of Pathogenesis and Opportunities for Therapeutic Intervention. Int. J. Mol. Sci., 25, 3907. 2024
4. Woodcock T.E, Woodcock T.M. Revised Starling equation and the glycocalyx model of transvascular fluid exchange: an improved paradigm for prescribing intravenous fluid therapy. British Journal of Anaesthesia. 1-11. 2012/19.
5. Johnston M. The role of extracranial Lymphatic vessels in Cerebrospinal fluid transport. XIX Intl. congress of Lymphology, Abstract book p.79. 2003.
6. Contractility of Thoracic Duct- What do we know and what is still to be discovered? A.Kowalczyk Lymphology 59, 2026
7. AL-Ghadban S, Cromer W, Allen M, Ussery C, Badowski M, Harris M, Herbst K. Dilated Blood and Lymphatic Microvessels, Angiogenesis, Increased Macrophages, and Adipocyte Hypertrophy in Lipidema Thigh Skin and Fat Tissue. Hindawi, Journal of Obesity, Article ID 8747461, 10 pages, 2019.
8. Allen M, Schwartz M, Herbst K. Interstitial Fluid in Lipedema and Control Skin. Women's Health Reports, (1):1, 2020/15.
9. Creszenzi R, Marton A, Donahue P, Mahany L, Lants S, Wang P. Beckman J. Duhane MJ, Titze J. Tissue content Sodium is elevated in the Skin and Subcutaneous Adipose Tissue in Woman with Lipedema. Obesity Research Journal. Dec 2017.
10. Herbst K., Zelaya C, Sommerville M, Zimmerman T, McHutchison L. An Advanced Pneumatic Compression Therapy System Improves Leg Volume and Fluid, Adipose Tissue Thickness, Symptoms, and Quality of Life and Reduces Risk Lymphedema in Women with Lipedema. Life, 15:275. 2025
11. Amato A, Amato J, Benitti D. The Association Between Lipedema and Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder. Cureus. 2023.
12. The role of physical therapy in the treatment of lipedema: an integrative review of therapeutic strategies and the current clinical landscape. Débora Aparecida Oliveira Modena et al, Jornal vascular Brasileiro, 2026
13. Sudduth C, Greene A. Lymphedema and Obesity. Cold Spring Harb perspect Med. 12:a041176. 2022
14. Sander A, Hajer N, Hemenway K, Miller A. Upper-Extremity Volume Measurements in Women with Lymphedema: A Comparison of Measurements Obtained Via Water Displacement with Geometrically Determined Volume. Physical Therapy and Rehab. J. (82): 1201-1212. 2002
15. Taylor R, Upali J, Koelmeyer L, Ung O, Boyages J. Reliability and Validity of Arm Volume Measurements for Assessment of Lymphedema. Physical Therapy (82): 1201-1212, 2006
16. Tidhar D, Armer J, Deutscher D, Shyu CR, Azuri J, Madsen R. Measurement Issues in Anthropometric Measures of Limb Volume Change in Persons at Risk for and Living with Lymphedema: A Reliability Study. J. Pers. Med (5), 341-353. 2015
17. Schmitz K, Ahmed R, Troxel A, Cheville A, Smith R, Lewis-Grant L, Bryan C, Williams-Smith C, Greene Q. Weight Lifting in Women with Breast- Cancer-Related Lymphedema. New England Journal of medicine. (361): 664-673. 2009.
18. Hayes S, Singh B, Reul-Hirche H, Bloomquist K, Johansson K, Jönsson C, Plinsinga M. The Effect of Exercise for the Prevention and Treatment of Cancer-related Lymphedema: A Systematic Review with Meta-analysis. Medicine & Science in Sports & Exercise. (54): 1389-1399. 2022.
19. Do JH, Kim W, Cho Y, Lee J, Song E, Chum Y, Jeon J. Effects of Resistance Exercises and Complex Decongestive Therapy on Arm Function and Muscular Strength in Breast Cancer Related Lymphedema. Lymphology (48): 184-196. 2015
20. Effects of Resistance Training at Different Intensities on Preventing Breast Cancer-Related Lymphedema: A 1-Year Randomized Controlled Trial. Yi-Jing Fan et al. Clinical Breast Cancer, 2026
21. Resistance Training and Lymphedema in Breast Cancer Survivors Parisa Shamsesfandabadi, MD et al, JAMA Network Open. 2025;8(6)
22. Luedemann W, kuether G, Bernes von Rautenfeld D. Manual Lymphatic Drainage and its influence on Imtra Cranial

- Pressure in severe Head Injury. XIX Intl. congress of Lymphology, Abstract book p. 91. 2003.
23. Woldman A, Kaneti N, Carmeli E. Evaluation of Pressure-Appling Accuracy in Multilayer Bandaging Among Physiotherapists who Treat Lymphedema. Lymphatic Research and Biology. Volume 00, Number 00, 2018
 24. A randomized, Controlled noninferiority study of adjustable compression wraps compared with inelastic multilayer bandaging used in intensive complex decongestive therapy of lower leg lymphedema. Reisschauser Anett et al, Society of Vascular surgery, 2025
 25. Sen I, Arman S. Zure M. Yavuz H. Sindel D, Oral A. Manual Lymphatic Drainage May Not Have an Additional Effect on the Intensive Phase of Breast Cancer-Related Lymphedema: A Randomized Controlled Trial. Lymphatic Research and Biology. Mary Ann Liebert, Inc. DOI: 10.1089/lrb.2020.
 26. Schingale F. Esmer M. Kuepli B. Uenai D. Investigation of the Less Known Effects of Manual Lymphatic Drainage: A Narrative Review. Mary Ann Liebert, Inc. DOI: 10.1089/lrb.2019.
 27. Tidhar D, Deutscher D, Armar J. Lymphoedema, a significant health problem in Israel: A descriptive community-based study. Int Wound Journal: 1-18. 2020